

Handläggare
Werkmäster, Daniel

Datum
2017-01-12

Diarienummer
KTN 2016-0445

Kulturnämnden

Förhyrning av lokaler för utveckling av Uppsala konstmuseums verksamhet på Uppsala slott

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att uppdra till Uppsala konstmuseum att av Statens fastighetsverk från och med 2017-05-01 förhyra utökad utställningsyta på Uppsala slott för att möjliggöra konstmuseets utveckling, samt

att tillföra Uppsala konstmuseum en utökad budget om 490 tkr ur kulturnämndens budget för utveckling och projekt för utökade lokalkostnader under 2017 och för ökade kostnader för produktion och öppethållande av utställningar under 2017.

Sammanfattning

Möjlighet finns för Uppsala konstmuseum att från 1 maj 2017 överta universitetets nuvarande förhyrning av lokaler på Uppsala slott och bedriva utställningsverksamhet med egenproducerade utställningar under 2017 för att utveckla omfattningen av museets publika verksamhet. De nya kostnaderna täcks inte av konstmuseets ordinarie budget för 2017.

Ärendet

Sedan 1995 har Uppsala kommun och Uppsala konstmuseum i samarbete med Uppsala universitet och Uppsala universitets konstsamlingar bedrivit konstmuseiverksamhet i Uppsala slott. I uppgörelsen har universitetet ansvarat för hyra och utställningar på våningsplan 3 i museet. Uppsala konstmuseet har ansvarat för öppethållande och bevakning vilket har bekostats av universitetet. Konstmuseet har på egen bekostnad bedrivit konstpedagogisk verksamhet i utställningen. Universitetets utställning har också varit en del av konstmuseets slottsvisningar för skolor och allmänhet. Utställningsytan på våningsplan 3 är 310 kvm. Utställningsytorna på museet övriga utställningsplan är 228 kvm på plan 1 och 440 kvm på plan 4.

Uppsala universitet har nu sagt upp avtalet med Uppsala kommun och från och med den 30 april 2017 avslutar universitetet förhyrningen av lokalerna hos Statens fastighetsverk.

Konsekvensen av universitetets beslut är dels att museets utställningsyta minskar med cirka en tredjedel och dels att konstmuseet inte längre har samma möjlighet att visa konst från medeltid till 1800-tal. Universitetets konstsamlingar är ett av de förnämsta i sitt slag och kan inte på något vis ersättas med verk från den tidsepoken ur konstmuseets egna samlingar. Möjligheten till andra inlån är begränsad. Ett konstmuseum med en utställningsverksamhet på bottenplanet och en på fjärde våningen med två våningar av icke tillgängliga lokaler emellan skulle dessutom upplevas mycket svårtillgängligt för besökare.

Uppsala konstmuseum skulle genom att överta hyran för utställningslokalerna på våningsplan 3 och genom att producera egna utställningar samt bekosta öppethållande kunna ersätta den publika verksamhet som Uppsala universitet upphör med. Den utställningsverksamheten skulle anpassas till museets egna samlingar och utställningsverksamhet med inriktning mot modern och samtida konst. Museet skulle därmed få en ny, men mer sammanhållen och ekonomiskt hållbar profil, även i ett längre utvecklingsperspektiv. Samordning av kompetens och pedagogik skulle underlättas. Museet ser också möjligheter till nya samarbeten med Uppsala universitet.

Möjligheten till en samlad lokalyta för konstmuseet är även en betydelsefull faktor inför en eventuell fortsatt verksamhet i slottet utifrån de olika perspektiv som kommer att utredas inom kulturnämndens förstudie om framtidens konstverksamhet. Rikssalstiftelsen har också visat intresse för berörda lokaler för att kunna utöka sin fest- och konferensverksamhet.

En förhyrning av lokalerna skulle under 2017 möjliggöra ett nytt samarbete med Uppsala universitet och Uppsala domkyrka i en gemensam utställning i samband med jubileumsfirandet av reformationen 500 år. Uppsala domkyrka planerar för att under hösten 2017 visa en utställning med en amerikansk konstnär i domkyrkan för att uppmärksamma reformationen 500 år. I planeringen finns en förfrågan till Uppsala konstmuseum gällande en placering av en del av den utställningen i konstmuseets lokaler. Domkyrkans utställningsansvariga och konstmuseets gemensamma uppfattning är att det bästa alternativet är att visa konstverket i det rum som kallas Johan III's galleri, ett av de rum som Uppsala universitet lämnar i april. Valet av konstnär grundas på att i dennes arbeten finns dimensioner som korresponderar väl med domkyrkan och den miljön. Gällande konstmuseet så uppfördes Uppsala slott under 1500-talet av Gustav Vasa, i Johan III's galleri finns resterna av Johan den III's slottkyrkas altärvägg bevarad, och i det angränsande rummet återfinns Rikssalen där Drottning Christina avskade sig kronan 1654. Rummet, Johan III's galleri, i sin utformning i sig, samt Vasaättens närvaro med dess komplexa och dramatiska förhållande till just katolicismen och reformationen ger en utökad dimension åt hela utställningskonceptet. Att förlägga en del av utställningen hit ger även möjlighet till nytt fortsatt samarbete med Uppsala universitets konstsamlingar i form av en ny sammanställd kompletterande utställning med konstverk ur universitets konstsamlingar med reformation och religion som tema. Bland annat finns till hands ett porträtt av Lucas Cranach d.ä. (1472-1553) föreställande Martin Luther.

I det andra rummet som universitet lämnar, Hårlemangalleriet, finns möjlighet att under sommaren exponera museets samlingar, samt under hösten ge utrymme för en större installation av en finsk konstnär i samband med uppmärksammandet av Finland 100 år.

Ekonomiska konsekvenser

En förhyrning av lokalerna på Uppsala slott innebär ökade hyreskostnader och ökade kostnader för produktion och vakhållning av utställningar under 2017.

Hyra för utställningsalarna "Hårlemangalleriet" och "Johan III's galleri" (310 kvm) från maj till december 2017 uppskattas till cirka 160 tkr. Detta under förutsättning att Statens fastighetsverk bibehåller tidigare års hyresnivåer och medger en uppsägningstid på 6 månader, vilket förespeglats. Det motsvarar en årshyra på 240 tkr.

Produktion av utställningar, öppethållande med värdpersonal, städ och larmkostnader från maj till december 2017 uppskattas till cirka 330 tkr. För ett helår skulle kostnaden vara cirka 495 tkr.

Den sammantagna kostnaden för förhyrning och utveckling av ny verksamhet uppskattas till 490 tkr. Medlen föreslås tillföras Uppsala konstmuseum ur kulturnämndens budget för utveckling och projekt.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen